

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน
ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท
ประจำปี 2557

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2557

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2557 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินการบัญชี เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน รวมทั้งผลสรุปของการวิเคราะห์ประเมินประสิทธิภาพในการบริหารการเงินในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) ที่รวบรวมข้อมูลได้จากรายงานการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ทั่วประเทศ ประกอบด้วย ชุมชนสหกรณ์การเกษตร ชุมชนสหกรณ์ประมง ชุมชนสหกรณ์ร้านค้า ชุมชนสหกรณ์บริการ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งทำการวิเคราะห์โดยจัดการกับข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ โดยใช้ค่ารวม (Total) และร้อยละ (Percentage) ของค่ารวม วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios Analysis) และวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Common Size Analysis) ข้อมูลที่นำเสนอจึงเป็นสารสนเทศ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดประชาชน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ สามารถนำไปประกอบในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2557 สำหรับสหกรณ์ที่มีปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557 รวบรวมประมวลผล ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 ภาพรวมของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทมีจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น 136 ชุมชนสหกรณ์ เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 3.03 ในจำนวนนี้เป็นสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้จำนวน 114 ชุมชนสหกรณ์ มีสมาชิกทั้งสิ้น 7,223 สหกรณ์ ดำเนินงานด้วยเงินทุน 80,955.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 4.33 แบ่งเป็นแหล่งเงินทุนภายในร้อยละ 60.87 ประกอบด้วยเงินรับฝากจากสมาชิกร้อยละ 37.70 ทุนของสหกรณ์ร้อยละ 21.39 และอื่น ๆ ร้อยละ 1.78 สำหรับแหล่งเงินทุนภายนอกร้อยละ 39.13 ประกอบด้วยเงินกู้ยืมและเครดิตการค้า ร้อยละ 38.82 เงินรับฝากจากสหกรณ์/แหล่งอื่นๆ และหนี้สินอื่น ๆ ร้อยละ 0.31 สหกรณ์นำเงินดังกล่าวไปลงทุนโดยถือไว้เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคารร้อยละ 8.27 ลูกหนี้ต่าง ๆ ร้อยละ 52.48 ลงทุนในหลักทรัพย์และตราสาร ร้อยละ 33.20 สินค้าคงเหลือร้อยละ 0.79 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ร้อยละ 4.06 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ร้อยละ 0.35 และสินทรัพย์อื่น ๆ ร้อยละ 0.85

ในรอบปี 2557 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์รวม 6 ด้าน ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้เงินกู้ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การแปรรูปผลผลิต การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 90,716.81 ล้านบาท ลดลงจากปี 2556 จำนวนเงิน 17,176.89 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 15.92 ธุรกิจการรับฝากเงินเป็นธุรกิจที่มีปริมาณสูงสุด จำนวนเงิน 45,189.20 ล้านบาท หรือร้อยละ 49.81 รองลงมาคือธุรกิจการให้เงินกู้จำนวนเงิน 31,838.75 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.10

ผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทในภาพรวม มีผลกำไรสุทธิประจำปี จำนวนเงิน 1,310.51 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 99.58 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.22 ประกอบด้วยกำไรสุทธิ 66 ชุมชนสหกรณ์ จำนวนเงิน 1,431.94 ล้านบาท ขาดทุนสุทธิ 43 ชุมชนสหกรณ์ จำนวนเงิน 121.43 ล้านบาท

ความเสี่ยงต่อสภาพคล่องทางการเงิน ทุนของชุมนุมสหกรณ์ส่วนใหญ่นำไปขยายตัวด้านสินเชื่อแก่สมาชิก จำแนกเป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 11.83 และเงินให้กู้ยืมระยะยาว ร้อยละ 39.33 ของเงินลงทุนทั้งสิ้น ดังนั้น ความสามารถในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารลูกหนี้

เป็นสำคัญ ซึ่งสหกรณ์ควรติดตามลูกหนี้ให้ชำระหนี้เป็นไปตามสัญญา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้ด้อยคุณภาพ อันก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสหกรณ์

ดำนํ้า

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจสำคัญประการหนึ่งคือ จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีหน้าที่ให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเงินการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อรายงานภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ให้ทราบความเคลื่อนไหวทางการบริหาร ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในแต่ละรอบปี ตลอดจนสรุปผลการวิเคราะห์และข้อสังเกต อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษา และพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เจริญก้าวหน้า รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2557 ได้รวบรวมข้อมูลทางการเงินจากรายงานการสอบบัญชีของ

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557 ที่ได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อการเงินเสร็จเรียบร้อยแล้ว

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์หวังว่า รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทเล่มนี้ คงอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสถาบันสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น รวมทั้งด้านการศึกษา ค้นคว้า อ้างอิงแก่ส่วนราชการและบุคคลทั่วไป

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พฤษภาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทสรุป	1
คำนำ	3
สารบัญ	5
สารบัญตาราง	6
สารบัญภาพ	7
บทที่ 1 บทนำ	8
1.1 หลักการและเหตุผล	8
1.2 วัตถุประสงค์	8
1.3 ขอบเขตของรายงาน	8
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
1.5 นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 วิธีดำเนินการ	16
2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	16

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	16
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
3.1 การดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์	23
3.1.1 จำนวนชุมนุมสหกรณ์	23
3.1.2 จำนวนสมาชิก	24
3.1.3 การถือหุ้นของสมาชิก	25
3.1.4 มูลค่าการดำเนินธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ (ปริมาณธุรกิจ)	26
1) การรับฝากเงิน	27
2) การให้เงินกู้	27
3) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	27
4) การรวบรวมผลิตผล	27
5) การแปรรูปผลิตผล	27
6) การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	27
3.2 ผลการดำเนินงาน	28
3.2.1 รายได้	28
3.2.2 ค่าใช้จ่าย	29

สารบัญ

หน้า

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล(ต่อ)	
3.3 ฐานะการเงิน	30
3.3.1 สินทรัพย์	31
3.3.2 หนี้สินและส่วนของทุน	31
3.4 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน	32
บทที่ 4 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท	34
4.1 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับชาติ	34
4.2 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด	35
4.3 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ประมง	36
4.4 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า	37
4.5 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์บริการ	38
4.6 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์	39
4.7 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน	40
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	42
ภาคผนวก ตารางสถิติการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทในรอบ 5 ปี (2553 – 2557)	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	23
ตารางที่ 2 จำนวนสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	24
ตารางที่ 3 การถือหุ้นของสมาชิกจำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	25
ตารางที่ 4 ปริมาณธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	26
ตารางที่ 5 ผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท	28
ตารางที่ 6 รายได้ของชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	28
ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายของชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	29
ตารางที่ 8 กำไร(ขาดทุน) ของชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	29
ตารางที่ 9 ฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท	30
ตารางที่ 10 สินทรัพย์ของชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	31
ตารางที่ 11 หนี้สินและส่วนของทุนของชุมนุมสหกรณ์จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์	31
ตารางที่ 12 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท	32

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	แสดงจำนวนสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทในรอบ 5 ปี (2553 – 2557)	24
ภาพที่ 2	แสดงจำนวนการถือหุ้นของสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทในรอบ 5 ปี (2553 – 2557)	25
ภาพที่ 3	แสดงสัดส่วนปริมาณธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท	26

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจสำคัญในการดำเนินการตรวจสอบบัญชี พัฒนาและวางระบบบัญชีให้สอดคล้องกับธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้ด้านการบริหารการเงินและการบัญชี ส่งเสริมการจัดทำบัญชีให้แก่สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริ เกษตรกรและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีและเผยแพร่สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ตามนโยบายของรัฐบาล มุ่งพัฒนาประสิทธิภาพการตรวจสอบบัญชีและระบบการบริหารจัดการด้วยวิสัยทัศน์ “พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็ง โปร่งใส ก้าวไกลด้วยไอที นำบัญชีสู่เกษตรกร”

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2557 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศ นำมาสรุปผลการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ รวมทั้งให้ข้อสังเกตและเสนอแนะ อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษา และพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะเป็นศูนย์บริการข้อมูลทางการเงินการบัญชีของสหกรณ์และสถาบันเกษตรกร เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนสหกรณ์และสถาบันเกษตรกร และเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริหารใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนางานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทในรอบปี 2557
2. เพื่อนำเสนอข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

1.3 ขอบเขตของรายงาน

นำเสนอรายงานจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ประจำปีของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภททั่วประเทศ ที่มีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 136 ชุมชุมสหกรณ์ ในจำนวนนี้ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่อการเงินแล้วจำนวน 114 ชุมชุมสหกรณ์ ซึ่งรวบรวมยอดสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2557 และนำข้อมูลจากรายงานสรุปฐานะการเงิน และผลการดำเนินงาน ประจำปี 2556 ของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงทิศทางการดำเนินธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท และเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริหาร ใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนางานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
2. ให้ทราบความเคลื่อนไหวทางด้านฐานะการเงิน ผลการดำเนินธุรกิจแต่ละด้าน และผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท และนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการตัดสินใจวางแผนกำหนดนโยบาย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันเกษตรกร สถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจน ผู้สนใจทั่วไป
3. เป็นการเผยแพร่ และให้การสนับสนุนส่งเสริม ช่วยเหลืองานด้านสหกรณ์ให้พัฒนาเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

1.5 นิยามศัพท์

ชุมนุมสหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น อาจรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ได้ ชุมชุมสหกรณ์ใดจะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศจะต้องตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรดาสหกรณ์ในภูมิภาคหรือทั่วประเทศที่เป็นสหกรณ์ ประเภทเดียวกัน หรือประกอบธุรกิจการผลิต การค้า อุตสาหกรรม หรือบริการอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

สมาชิก หมายถึง สหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ที่ได้ชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์จำกัดแล้ว และหมายรวมถึงสหกรณ์แรกตั้งชุมนุมสหกรณ์ด้วย

ปี 2557 หมายถึง ปีสถิติการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีประจำปีสำหรับปีบัญชีตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557

ปี 2556 หมายถึง ปีสถิติการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีประจำปีสำหรับปีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2556

ปริมาณธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ หมายถึง ในรอบปีบัญชีสหกรณ์ได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์แต่ละด้านของชุมนุมสหกรณ์ ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้เงินกู้ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การแปรรูปผลผลิต และการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

การให้เงินกู้ หมายถึง ธุรกิจซึ่งชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้ให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิกตามระเบียบและหลักเกณฑ์การให้เงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปประกอบอาชีพ หรือใช้จ่ายที่จำเป็น ได้แก่ เงินกู้ประเภทต่างๆ ซึ่งมีเงื่อนไขแตกต่างกันไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หมายถึง ธุรกิจที่ชุมนุมสหกรณ์จัดหา หรือจัดซื้อเครื่องจักรกล การเกษตร วัสดุอุปกรณ์การเกษตร เคมีการเกษตร น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ตลอดจนสินค้าอุปโภคบริโภค ต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิกและผู้มิใช่สมาชิกตามระเบียบของสหกรณ์

การรวบรวมผลผลิต หมายถึง ธุรกิจที่ชุมนุมสหกรณ์รวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก และผู้มิใช่สมาชิก เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด ยางพารา น้ำมันดิบ ถั่วเหลือง เป็นต้น เพื่อนำมาจำหน่ายให้ได้ราคาดี รักษาผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกและเป็นกลไกในการต่อรองราคาเจรจาทางธุรกิจ

การแปรรูปผลผลิต หมายถึง ธุรกิจที่ชุมนุมสหกรณ์นำผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและผู้มิใช่สมาชิก มาทำการแปรรูปเพื่อจำหน่ายต่อ หรือทำการผลิตอื่นๆ

การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ธุรกิจที่ชุมนุมสหกรณ์ให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรในด้าน การเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการเกษตร การวางแผนเพาะปลูก รวมทั้งการบริการและบำรุงที่ดิน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิก

รายได้เฉพาะธุรกิจ หมายถึง รายได้ที่สามารถแบ่งได้ชัดเจนว่าเป็นของธุรกิจประเภทใดโดยเฉพาะ แต่ไม่ใช่รายได้หลักจากธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์นั้นๆ

ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่สามารถแบ่งได้ชัดเจนว่าเป็นของธุรกิจประเภทใด โดยเฉพาะ

รายได้อื่น หมายถึง รายได้อื่น ๆ ที่ไม่ใช่รายได้จากธุรกิจหลักของชุมนุมสหกรณ์และรายได้ที่ไม่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นของธุรกิจใด

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั่วไปที่เกิดขึ้นในการบริหารกิจการอันเป็นส่วนรวม

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ หมายถึง ผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ในรอบปีทางบัญชี คำนวณจากการนำรายได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของชุมนุมสหกรณ์ หากรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายจะเป็นกำไรสุทธิ และในทางตรงกันข้ามหากค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้จะเป็นขาดทุนสุทธิ

ขาดทุนสะสม หมายถึง ผลของขาดทุนสุทธิประจำปีที่เกิดขึ้นกว่าทุนสำรอง ซึ่งจะแสดงตัวเลขในวงเล็บ

ทุนดำเนินงาน หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่ตั้งไว้สำหรับดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์เพียงเพื่อความอยู่รอดของชุมนุมสหกรณ์เท่านั้น โดยทุนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนของชุมนุมสหกรณ์เอง และส่วนที่ได้จากการกู้ยืม การสร้างเครดิตทางการค้า และหนี้สินอื่นที่ชุมนุมสหกรณ์มีภาระผูกพันต้องชำระคืนในภายหน้า

สินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึง เงินสด หรือสินทรัพย์ที่ชุมนุมสหกรณ์ถือไว้เพื่อขาย หรือนำมาใช้ในการดำเนินงานตามปกติ และคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นภายใน 12 เดือนนับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ทั้งนี้ ถ้าวรรณยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์สั้นกว่า 1 ปี ให้ถ้อยระยะเวลา 1 ปี เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดประเภทของสินทรัพย์หมุนเวียน

เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง หมายถึง เงินที่ชุมนุมสหกรณ์ส่งชำระหนี้ แต่ยังไม่อาจจำแนกเงินที่ส่งนั้นได้ว่าเป็นส่วนที่ชำระดอกเบี้ยและส่วนที่ชำระต้นเงินเป็นจำนวนเท่าใด หรือยังมิได้รับหลักฐานการชำระหนี้

เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง หลักทรัพย์ที่ชุมนุมสหกรณ์ตั้งใจถือไว้ไม่เกิน 1 ปี โดยจะขายเมื่อมีความต้องการเงินสดและส่วนของเงินลงทุนระยะยาวที่จะครบกำหนดไถ่ถอนภายในรอบหนึ่งปีบัญชีถัดไป

ลูกหนี้อื่น ๆ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่อาจจัดอยู่ในประเภทของลูกหนี้การค้า ลูกหนี้ขายผ่านบัญชี ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ และลูกหนี้ค่าบริการได้ เช่น เงินยืมทดรองที่กรรมการและเจ้าหน้าที่ยืมไปจากสหกรณ์ รวมถึงหนี้สินที่กรรมการและเจ้าหน้าที่มีต่อสหกรณ์ ไม่ว่าในลักษณะใดก็ตาม เช่น ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี (ที่มีการจัดทำหลักฐานรับสภาพความผิดไว้ต่อสหกรณ์) เป็นต้น

สิทธิการเช่า หมายถึง สิทธิที่ผู้เช่าได้รับเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าจากเจ้าของสินทรัพย์โดยตรง โดยผู้เช่าจะต้องจ่ายเงินค่าเช่าสิทธิด้วยเงินจำนวนมาก ทั้งนี้สิทธิการเช่าส่วนใหญ่จะเป็นการเช่าระยะยาว

ค่าใช้จ่ายรอกการตัดบัญชี หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์เป็นระยะเวลานานเกินกว่า 1 งวดบัญชี เช่น ค่าปรับปรุง ค่าตกแต่ง ค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ ที่ใช้เงินจำนวนมาก เป็นต้น ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายรอกการตัดบัญชีไม่ให้รวมถึงผลเสียหาย หรือผลขาดทุนที่เกิดขึ้นแล้วเป็นจำนวนมากที่ประสงค์จะตัดเป็นค่าใช้จ่ายในระยะเวลาเกินกว่า 1 งวดบัญชี เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อกำไรสุทธิ

เจ้าหนี้การค้า หมายถึง ภาระผูกพันที่จะต้องชำระค่าสินค้าหรือค่าบริการที่ชุมนุมสหกรณ์ได้รับตามปกติ

ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี หมายถึง ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระคืนในรอบหนึ่งปีบัญชีถัดไป รวมทั้งส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่พ้นกำหนดการชำระแล้วแต่ยังไม่มีภาระชำระ

ทุนสำรอง หมายถึง ส่วนทุนของชุมนุมสหกรณ์ที่ได้จากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ที่ชุมนุมสหกรณ์จัดสรรไว้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 60 รวมทั้งได้จากเงินอุดหนุน หรือสินทรัพย์ที่สหกรณ์ได้รับบริจาค โดยมีได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ว่าให้ใช้เพื่อการใด เงินโอนจากทุนสะสมต่างๆ ที่ได้จัดสรรเพื่อจัดให้มีสินทรัพย์และได้มีการจัดหาสินทรัพย์แล้ว เงินโอนจากทุนสะสมต่างๆ คงเหลือเมื่อสิ้นสุดวัตถุประสงค์ของทุนแล้ว ทั้งนี้ทุนสำรองจะถอนจากบัญชีได้เพื่อชดเชยการขาดทุน หรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแบ่งแยกจากชุมนุมสหกรณ์เดิม

ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ หมายถึง ส่วนทุนของชุมนุมสหกรณ์ที่จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีตามข้อบังคับเพื่อตอบแทนแก่สมาชิก กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ ได้แก่ ทุนสาธารณประโยชน์ ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ทุนเพื่อขยายงาน ทุนเพื่อให้การสงเคราะห์ ทุนเพื่อส่งเสริมสวัสดิการ รวมถึงเงินทุนหรือกองทุนต่างๆ ที่เกิดจากการตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายประจำปีและการจัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีรวมกัน

1.6 ลักษณะทั่วไปและวัตถุประสงค์

1.6.1 ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือสหกรณ์สมาชิก ให้มีอำนาจต่อรองในด้านต่าง ๆ ได้ ซึ่งดีกว่าสหกรณ์แต่ละสหกรณ์ จะดำเนินการกันเองตามลำพัง ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แบ่งเป็น **ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับชาติ และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด** โดยมีวัตถุประสงค์พอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยเหลือในด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนให้สหกรณ์สมาชิกกู้ยืม
2. รับฝากเงินจากสหกรณ์สมาชิก
3. รวบรวมผลผลิตจากสหกรณ์สมาชิกมาเพื่อจำหน่าย หรือแปรรูปออกจำหน่าย
4. จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร และสิ่งของอื่นที่จำเป็น มาจำหน่ายให้กับสหกรณ์สมาชิก
5. ช่วยเหลือและส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์สมาชิกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการจัดบริการให้สหกรณ์สมาชิกได้รับประโยชน์มากที่สุด

1.6.2 ชุมนุมสหกรณ์ประมง

ชุมนุมสหกรณ์ประมง จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ และจริยธรรมอันดีงาม มีการประหยัด เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์สมาชิก และส่วนรวม ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถอยู่ดีกินดีมีสันติสุข รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

1. รวบรวมหรือรับซื้อผลผลิตการเกษตร และผลิตภัณฑ์จากบรรดาสหกรณ์สมาชิก หรือจากบุคคลภายนอกมาเพื่อขาย หรือแปรรูปออกขาย
2. เป็นตัวแทนสหกรณ์สมาชิก ในการขายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์อย่างอื่น หรือ ในการซื้อสิ่งของตามความประสงค์ของสหกรณ์สมาชิก
3. ให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกในการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งการส่งเสริมเกษตรกรรม แผนใหม่ การปรับปรุงบำรุงที่ดิน การจัดระบบส่งน้ำ และการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตให้มีประสิทธิภาพ
4. จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุการเกษตร ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น มาจำหน่ายแก่สหกรณ์สมาชิก
5. เป็นผู้แทนรักษาประโยชน์ร่วมกันของสหกรณ์สมาชิก
6. จัดให้มียุงฉาง หรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาสินค้า หรือรับฝากผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์
7. จัดให้มียานพาหนะขนส่งเครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิต ทางการเกษตร สำหรับให้บริการแก่สหกรณ์สมาชิกตามความจำเป็น
8. ประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลผลิต หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของตลาด
9. ให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สหกรณ์สมาชิก
10. รับฝากเงินจากสหกรณ์สมาชิก
11. จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
12. กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์
13. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
14. ส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจประกันภัยของชุมนุมสหกรณ์
15. ซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้ของชุมนุมสหกรณ์อื่น

16. ชื่อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์อื่น หรือของสถาบันซึ่งประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวก หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของชุมนุมสหกรณ์
17. ชื่อพันธบัตรรัฐบาล
18. ชื่อตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
19. คำประกันเงินกู้ หรือสินเชื่อของสหกรณ์สมาชิก รวมทั้งการค้ำประกันการให้เช่าซื้อ หรือให้ยืมทรัพย์สินอื่นแก่สหกรณ์สมาชิก
20. รับและจัดการเกี่ยวกับเงินอุดหนุน เงินยกให้ หรือการช่วยเหลืออื่น ๆ ซึ่งชุมนุมสหกรณ์ได้รับ
21. จัดให้มีไว้เพื่อขาย หรือแจกจ่ายซึ่งตำรา คู่มือ อนุสาร จุลสาร รายงานสถิติ หนังสืออื่น ๆ เครื่องเขียนแบบพิมพ์ ของที่ระลึก และเครื่องใช้ประจำสำนักงานที่เกี่ยวข้อง หรือจำเป็นแก่การดำเนินกิจการของสหกรณ์สมาชิก
22. ประกอบกิจการโรงพิมพ์
23. จัดให้มีการศึกษาอบรมแก่กรรมการดำเนินการและพนักงานของสหกรณ์สมาชิก เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพ
24. ส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทางสหกรณ์
25. ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์อื่น ขบวนการสหกรณ์ทั้งภายในและต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
26. ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์สมาชิก
27. กระทำการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รวมทั้งการถือกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินครอบครอง ชื่อ แลกเปลี่ยน โอนหรือรับโอน เช่า หรือให้เช่า จำนองหรือรับจำนอง จ้างหรือรับจ้างขาย หรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สิน ตลอดจนดำเนินการกิจการอย่างอื่น ๆ บรรดาที่เกี่ยวกับหรือ เนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้วย

1.6.3 ชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า

ชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า ตั้งขึ้นในหมู่สมาชิกที่เป็นร้านสหกรณ์เท่านั้น มีการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือสหกรณ์สมาชิกให้มีอำนาจต่อรองในด้านต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. จัดหาสิ่งของและบริการที่เหมาะสมซึ่งสหกรณ์สมาชิกต้องการมาจำหน่าย
2. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเพื่อรับฝากหรือรับซื้อ เพื่อจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์สมาชิกตามวิธีการที่สมควร และเป็นประโยชน์แก่สหกรณ์สมาชิก
3. เป็นตัวแทนสหกรณ์สมาชิกในการจัดหาสิ่งของและบริการ ติดต่อประสานงานทั่วไป
4. จัดตั้งโรงงานผลิตสินค้า หรือทำสัญญาผลิตสินค้ากับโรงงานผู้ผลิต
5. สั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศและส่งสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศ
6. จัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์สมาชิก เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพ
7. ให้คำแนะนำและข่าวสารในการดำเนินงานของสหกรณ์สมาชิก
8. ร่วมมือประสานงานกับสหกรณ์ในประเทศ ต่างประเทศ สถาบันต่าง ๆ และองค์กรสหกรณ์ระหว่างประเทศ
9. ประกอบกิจการโรงพิมพ์
10. ให้คำแนะนำในด้านการวิจัยและตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์สมาชิก
11. ดำเนินกิจการด้านอื่น ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หรือบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

1.6.4 ชุมนุมสหกรณ์บริการ

ชุมนุมสหกรณ์บริการ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์สมาชิกร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์สมาชิกและส่วนรวม ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐานของสังคมและจริยธรรมอันดีงาม รวมทั้งข้อความต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการพัฒนาสังคม ได้แก่ การศึกษา การพละนามัยและทางจิตใจ ให้ร่วมกันเป็นสังคมที่มีสันติสุข
2. กระทำการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ คำสั่งหรือระเบียบ ที่นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด
3. กระทำการต่าง ๆ ตามที่ชุมนุมสหกรณ์กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือระเบียบของชุมนุมสหกรณ์
4. ดำเนินกิจการด้านอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมสหกรณ์
5. ร่วมทำธุรกิจกับสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น หรือชุมนุมสหกรณ์อื่น ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่

1.6.5 ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ จัดตั้งขึ้นโดยสหกรณ์สมาชิกที่เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วไป ให้สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีชุมนุมสหกรณ์ เป็นศูนย์กลางร่วมกันทำธุรกิจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม มีวัตถุประสงค์สรุปได้ดังนี้

1. รับฝากเงินและให้เงินกู้แก่สหกรณ์สมาชิก
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่วิชาการสหกรณ์ จัดประชุมสัมมนา และฝึกอบรม คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์สมาชิก
3. ให้บริการจัดหาและจำหน่ายแบบพิมพ์แก่สหกรณ์สมาชิก
4. ดำเนินกิจการด้านอื่น ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หรือบรรดาที่เกี่ยวข้อง หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

1.6.6 ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน จัดตั้งขึ้นโดยสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกช่วยตนเอง ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม ร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีวัตถุประสงค์สรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยรับฝากเงินจากสหกรณ์สมาชิกและสหกรณ์อื่น
2. ให้สหกรณ์สมาชิกและสหกรณ์อื่นกู้ยืม
3. ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
4. บริการและให้สวัสดิการอื่น ๆ กับสหกรณ์สมาชิก ตามความจำเป็น

บทที่ 2

วิธีดำเนินการ

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยศึกษาจากสภาพทั่วไปของสหกรณ์ การดำเนินธุรกิจ โครงสร้างทางการเงิน ความสัมพันธ์ของแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน วิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) และข้อเสนอแนะ

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2557 เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่ได้แสดงความเห็นต่องบการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเทศทั่วประเทศ ที่มีรอบปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557 โดยประมวลผล ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 นำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อนำเสนอเป็นรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

2.2.1 การวิเคราะห์ตามแนวนอน (Horizontal Analysis)

เป็นการวิเคราะห์โดยดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายการต่าง ๆ ในงบการเงิน เมื่อเวลาผ่านไป โดยใช้วิธีอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ (Moving – based analysis) เพื่อวิเคราะห์หาอัตราการเปลี่ยนแปลง / ขยายตัวเพิ่มขึ้น / (ลดลง)

$$\text{อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น/(ลดลง)ของปีที่ต้องการทราบ} = \frac{[y_t - y_{t-1}]}{y_{t-1}} \times 100$$

y_t หมายถึง ตัวเลขของปีที่ต้องการทราบ

y_{t-1} หมายถึง ตัวเลขของปีก่อน

2.2.2 การวิเคราะห์แนวดิ่ง (Vertical Analysis)

เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายการต่าง ๆ ในงบการเงินของปีเดียวกัน โดยกำหนดมูลค่าของรายการที่สำคัญในงบการเงินเป็นตัวเปรียบเทียบหรือเป็นฐาน มีค่าเป็นอัตราร้อยละเท่ากับ 100 แล้วดูรายการอื่นจะมีค่าเป็นอัตราร้อยละเท่าไร หรือเรียกว่าการวิเคราะห์ย่อส่วน (Common Size Analysis)

2.2.3 การวิเคราะห์การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางการเงิน (CFSAWS:ss)

เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงิน (Benchmark) ของสหกรณ์ทั้ง 3 อัตราส่วน เพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสหกรณ์ สร้างความเข้มแข็งและมีเสถียรภาพทางการเงิน ด้วยโปรแกรมระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CFSAWS:ss) โดยการเทียบเคียงอัตราส่วนสำคัญและเชื่อมโยงกับระบบ CAMELS โดยมีหลักการเทียบเคียงดังนี้

ระดับเทียบเคียงกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ แบ่งเป็น

1. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน)

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	ระดับมาตรฐาน		
	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
การเกษตร	น้อยกว่า 45.00	45.00 - 65.00	มากกว่า 65.00
ประมง	น้อยกว่า 50.00	50.00 - 70.00	มากกว่า 70.00
ร้านค้า	น้อยกว่า 50.00	50.00 - 70.00	มากกว่า 70.00
บริการ	น้อยกว่า 50.00	50.00 - 70.00	มากกว่า 70.00
ออมทรัพย์	น้อยกว่า 25.00	25.00 - 35.00	มากกว่า 35.00

เครดิตบูโร	น้อยกว่า 40.00	40.00 - 60.00	มากกว่า 60.00
------------	----------------	---------------	---------------

2. อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	ระดับมาตรฐาน		
	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
การเกษตร	มากกว่า 90.00	60.00 - 90.00	น้อยกว่า 60.00
ประมง	มากกว่า 90.00	60.00 - 90.00	น้อยกว่า 60.00
ร้านค้า	มากกว่า 95.00	85.00 - 95.00	น้อยกว่า 85.00
บริการ	มากกว่า 90.00	60.00 - 90.00	น้อยกว่า 60.00
ออมทรัพย์	มากกว่า 95.00	85.00 - 95.00	น้อยกว่า 85.00
เครดิตบูโร	มากกว่า 90.00	60.00 - 90.00	น้อยกว่า 60.00

3. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์

หน่วย : เท่า

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	ระดับมาตรฐาน		
	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
การเกษตร	มากกว่า 0.20	0.10 - 0.20	น้อยกว่า 0.10
ประมง	มากกว่า 0.25	0.15 - 0.25	น้อยกว่า 0.15
ร้านค้า	มากกว่า 0.25	0.15 - 0.25	น้อยกว่า 0.15
บริการ	มากกว่า 0.25	0.15 - 0.25	น้อยกว่า 0.15
ออมทรัพย์	มากกว่า 0.10	0.04 - 0.10	น้อยกว่า 0.04
เครดิตบูโร	มากกว่า 0.11	0.05 - 0.11	น้อยกว่า 0.05

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวัง แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

สีเขียว	หมายถึง	ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวังปกติ
สีเหลือง	หมายถึง	ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวังมากขึ้น
สีส้ม	หมายถึง	ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวังพิเศษ
สีแดง	หมายถึง	ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวังพิเศษเร่งด่วน

ความลึกของการวิเคราะห์ ในแต่ละด้าน C A E L – Capital strength, Asset quality, Earning sufficiency and Liquidity แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

สีเขียว	หมายถึงวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
สีเหลือง	หมายถึงวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดมากขึ้น
สีแดง	หมายถึงวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด

การเลือกอัตราส่วนเทียบเคียงหลัก

แนวโน้มและผลที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน	ผลกระทบที่จะมีต่อมิติของ CAMELS
1. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) มีแนวโน้มสูงขึ้น และยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน	การทำกำไร สภาพคล่องทางการเงิน ความเข้มแข็งของเงินทุน
2. อัตราลูกหนี้ที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีแนวโน้มลดลง และยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน	คุณภาพสินทรัพย์ สภาพคล่องทางการเงิน
3. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ มีแนวโน้มลดลงและยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพ	ความเข้มแข็งของเงินทุน

2.2.4 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ (CAMELS Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ดูความสัมพันธ์ของข้อมูล 2 ชุด โดยให้ตัวหนึ่งเป็นตัวตั้งอีกตัวหนึ่งเป็นตัวหาร เรียกว่า อัตราส่วน (Ratio Analysis) ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินที่ได้เป็นตัววัดในแต่ละมิติและเพื่อสะท้อนถึงผลการบริหารจัดการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในรอบปีที่ผ่านมาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น การวิเคราะห์อัตราส่วนประกอบด้วย

มุมมอง 6 มิติ ของ CAMELS Analysis

- มิติที่ 1 C – Capital strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง
- มิติที่ 2 A – Asset quality : คุณภาพของสินทรัพย์
- มิติที่ 3 M _ Management ability : ชีตความสามารถในการบริหาร
- มิติที่ 4 E _ Earning sufficiency : การทำกำไร
- มิติที่ 5 L _ Liquidity : สภาพคล่อง
- มิติที่ 6 S _ Sensitivity : ผลกระทบของธุรกิจ

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$
อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$
อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์ (%)	$\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$
อัตราการเติบโตของหนี้ (%)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์เฉลี่ย}}$

มิติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์

อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	$\frac{\text{ขาย/บริการ (รายได้สุทธิหลัก)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย}}$
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}}$
อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)	$\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}$

มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร

อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)	$\frac{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน} \times 100}{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}}$
กำไรต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
เงินออมต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{เงินฝากสมาชิก} + \text{ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้} + \text{ลูกหนี้การค้า} + \text{ลูกหนี้ค่าบริการอื่น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$

มิติที่ 4 การทำกำไร

อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อ กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$
อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)	$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}}$
อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ (%)	$\frac{\text{ทุนสะสมปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสะสมปีก่อน}}$
อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน} \times 100}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}}$
อัตรากำไรสุทธิ (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ (รายได้ธุรกิจหลัก)}}$

มิติที่ 5 สภาพคล่อง

อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$
อัตราหมุนของสินค้า (ครั้ง)	$\frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่ขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$
อายุเฉลี่ยสินค้า (วัน)	$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราหมุนของสินค้า}}$
อัตราถูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด (%)	$\frac{\text{ถูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{ถูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$

2.2.5 เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

การจัดขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลจำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำแนกตามขนาด โดยใช้ข้อมูลจำนวน 3 รายการในการชี้วัดขนาด คือจำนวนสมาชิกคงเหลือสิ้นปี

ทุนดำเนินงานคงเหลือสิ้นปี และรายได้ธุรกิจหลักในระหว่างปี จากการรวบรวมข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบบัญชีได้ ในรอบปี 2557 (ปีบัญชีสิ้นสุดในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2557) โดยนำข้อมูล 3 รายการมาคำนวณ ตามหลักเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ถือใช้เป็นมาตรฐานร่วมกัน เพื่อสรุปผลได้ว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้นจัดอยู่ในขนาดใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก โดยแบ่งเกณฑ์เป็น 12 ช่วงดังนี้

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร						คะแนนรวม 3 ตัวแปรชี้วัดขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	
สมาชิก (น้ำหนัก 3)		ทุนดำเนินงาน (น้ำหนัก 4)		รายได้ธุรกิจหลัก (น้ำหนัก 5)		ช่วงคะแนนรวม	ขนาดสหกรณ์
ช่วงข้อมูล (หน่วย:คน)	คะแนน (1)	ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (2)	ช่วงข้อมูล (หน่วย:บาท)	คะแนน (3)		
1-12	0.25	>1-1,100	0.33	>1-300	0.42	(1)+(2)+(3)	
13-22	0.5	>1,001-4,800	0.67	>301-1,300	0.83		
23-39	0.75	>4,801-20,500	1.00	>1,301-6,400	1.25	1.00-3.75	เล็ก
40-69	1.00	>20,501-87,800	1.33	>6,401-60,000	1.67	3.76-6.50	กลาง
70-123	1.25	>87,801-375,000	1.67	>60,001-140,000	2.08	6.51-9.25	ใหญ่
124-165	1.50	>375,001-776,000	2.00	>140,001-303,000	2.50	9.26-12.00	ใหญ่มาก
166-293	1.75	>776,001-3,320,000	2.33	>303,001-1,415,000	2.92		
294-520	2.00	>3,320,001-14,000,000	2.67	>1,415,001-6,600,000	3.33		
521-923	2.25	>14,000,001-60,700,000	3.00	>6,600,001-30,800,000	3.75		
924-1,639	2.50	>60,700,001-259,500,000	3.33	>30,800,001-144,000,000	4.17		
1,640-2,912	2.75	>259,500,001-1,110,000,000	3.67	>144,000,001-672,000,000	4.58		
>2,913	3.00	>1,110,000,001	4.00	>672,000,001	5.00		

หมายเหตุ : เกณฑ์ขนาดใหม่ เพิ่มขึ้นเป็น 12 ช่วง และการให้น้ำหนักตัวแปรไม่เท่ากัน คือ สมาชิก (น้ำหนัก 3) ทุนดำเนินงาน (น้ำหนัก 4) รายได้ธุรกิจหลัก (น้ำหนัก 5)

สมาชิก หมายถึง จำนวนสมาชิก

ทุนดำเนินงาน หมายถึง เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรประกอบด้วยหนี้สิน และทุนของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

รายได้ธุรกิจ หมายถึง รายได้ที่เกิดจากดอกเบี้ยรับธุรกิจสินเชื่อ ยอดขายจากธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ยอดขายจากธุรกิจรวบรวมผลผลิต/แปรรูป และยอดรายได้จากธุรกิจให้บริการ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การดำเนินงานของชุมชนสหกรณ์

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทปี 2557 เป็นรายงานสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินในภาพรวมของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท โดยรวบรวมข้อมูลรายงานการสอบบัญชีประจำปีของผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่อการเงินแล้ว สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557 ประมวลผลข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 ดังนี้

3.1.1. จำนวนชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557 ชุมชนสหกรณ์ทุกประเภทมีจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น 136 ชุมชน รวบรวมได้ 114 ชุมชน รวบรวมไม่ได้ 9 ชุมชน และไม่ต้องตรวจสอบ 13 ชุมชน

หน่วย : ชุมชน

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	รวบรวมได้	รวบรวมไม่ได้	ไม่ต้องตรวจสอบ	รวมทั้งสิ้น
เกษตรระดับชาติ	7	1	0	8
ประมง	1	0	1	2
ร้านค้า	2	1	0	3
บริการ	5	0	0	5
ออมทรัพย์	8	1	0	9
เครดิตยูเนียน	4	0	0	4
เกษตรระดับจังหวัด	87	6	12	105
รวมทุกประเภท	114	9	13	136

3.1.2. จำนวนสมาชิก

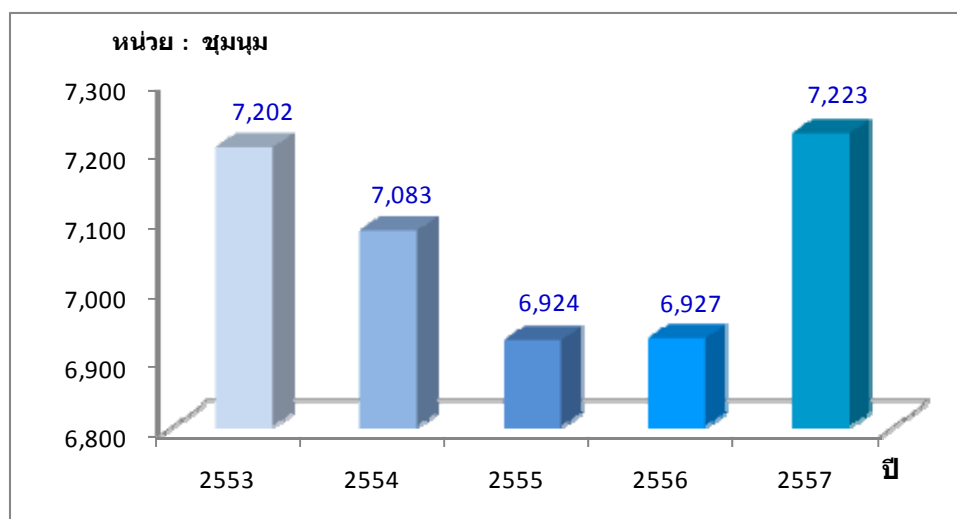
ในรอบปี 2557 ชุมชนสหกรณ์ทุกประเภทมีจำนวนสมาชิกคงเหลือ วันสิ้นปี 7,223 ชุมชน ปีก่อน 6,927 ชุมชน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 296 ชุมชน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.27

หน่วย : ชุมชน

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	ปี 2556	ปี 2557	เพิ่มขึ้น / (ลดลง)	ร้อยละ
เกษตรระดับชาติ	741	749	8	1.08
ประมง	11	8	(3)	(27.27)
ร้านค้า	71	71	0	0.00

บริการ	147	149	2	1.36
ออมทรัพย์	1,484	1,718	234	15.77
เครดิตยูเนียน	1,112	1,204	92	8.27
เกษตรระดับจังหวัด	3,361	3,324	(37)	(1.10)
รวมทุกประเภท	6,927	7,223	296	4.27

กราฟแสดงจำนวนสมาชิกวันสิ้นปีของชุมนุมสหกรณ์

3.1.3. การถือหุ้นของสมาชิก

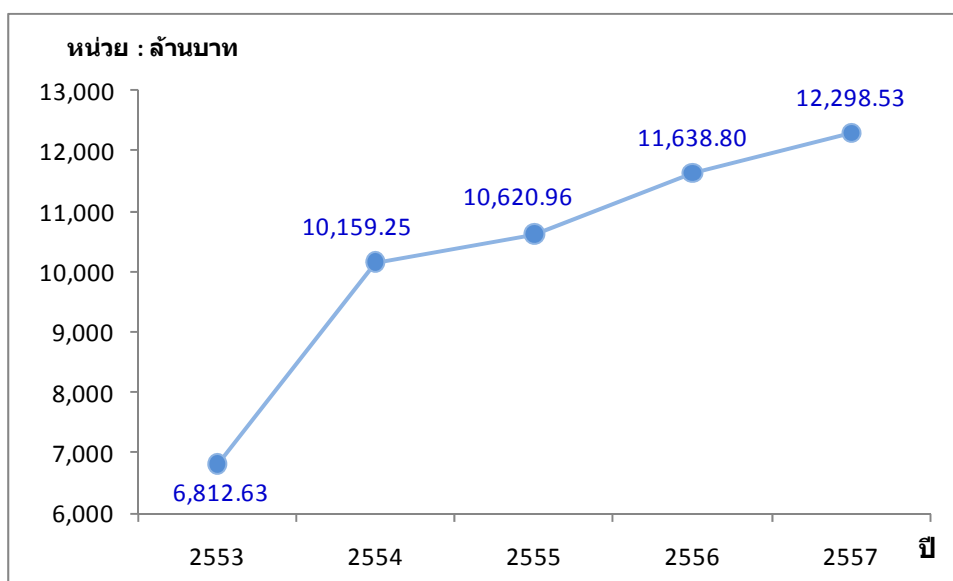
สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ลงทุนในหุ้นเรือนหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ วันสิ้นปีทุนเรือนหุ้นคงเหลือจำนวนเงิน 12,298.53 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 11,638.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 659.73 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.67

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	ปี 2556	ปี 2557	เพิ่มขึ้น / (ลดลง)	ร้อยละ
เกษตรระดับชาติ	16.75	16.71	(0.04)	(0.26)
ประมง	0.44	0.12	(0.32)	(71.59)
ร้านค้า	0.22	0.22	0.00	0.00

บริการ	2.39	2.44	0.05	2.09
ออมทรัพย์	10,863.68	11,443.65	579.97	5.34
เครดิตยูเนียน	392.46	441.96	49.50	12.61
เกษตรระดับจังหวัด	362.86	393.43	30.57	8.42
รวมทุกประเภท	11,638.80	12,298.53	659.73	5.67

กราฟแสดงจำนวนการถือหุ้นของสมาชิกวันสิ้นปี

3.1.4. ปริมาณธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

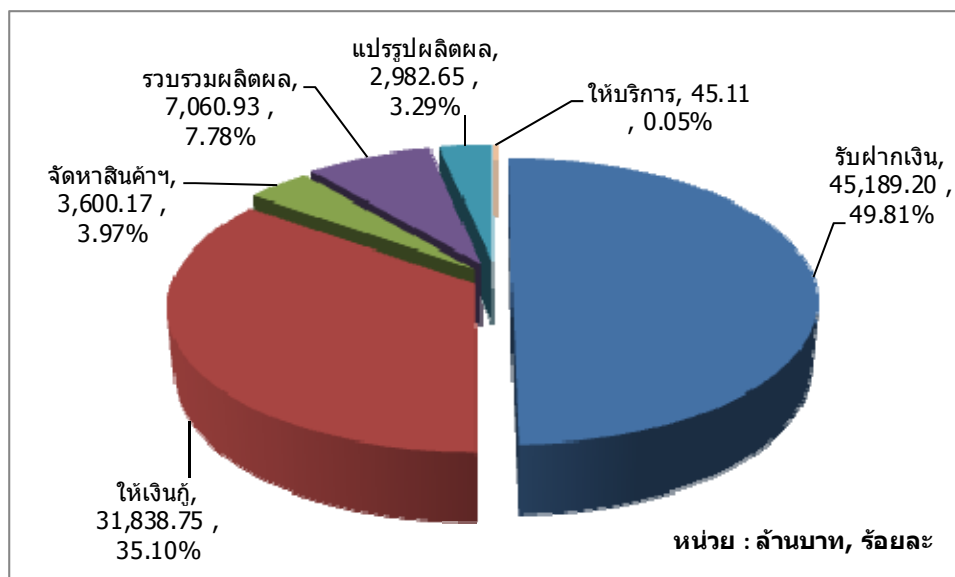
ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทมีปริมาณธุรกิจแต่ละด้านในระหว่างปี 2557 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	รับฝากเงิน	ให้เงินกู้	จัดหาสินค้า	รวบรวมผลผลิต	แปรรูปผลผลิต	ให้บริการและส่งเสริม	รวม
เกษตรระดับชาติ	0.00	0.00	2,391.01	87.71	0.00	16.68	2,495.40
ประมง	0.01	0.00	0.16	0.00	0.00	0.00	0.17
ร้านค้า	0.00	0.00	1.69	0.00	0.00	0.00	1.69
บริการ	0.02	0.50	0.49	0.00	0.00	0.57	1.58
ออมทรัพย์	44,298.10	29,427.24	0.00	0.00	0.00	0.00	73,725.34
เครดิตยูเนียน	319.49	1,822.77	75.33	0.00	0.00	1.85	2,219.44
เกษตรระดับจังหวัด	571.58	588.24	1,131.49	6,973.22	2,982.65	26.01	12,273.19
รวมทุกประเภท	45,189.20	31,838.75	3,600.17	7,060.93	2,982.65	45.11	90,716.81

ปริมาณธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทในระหว่างปี 2557 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้นจำนวนเงิน 90,716.81 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 107,893.70 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวนเงิน 17,176.89 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 15.92

กราฟแสดงสัดส่วนปริมาณธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

การรับฝากเงิน

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทมีเงินรับฝากระหว่างปีจำนวนเงิน 45,189.20 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 35,415.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 9,773.40 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.60 สัดส่วนการรับฝากเงินมาจากสมาชิกร้อยละ 99.64 จากสหกรณ์อื่นๆ ร้อยละ 0.26 และแหล่งอื่นๆ ร้อยละ 0.10 วันสิ้นปีมีเงินรับฝากคงเหลือจำนวนเงิน 30,714.03 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 29,664.18 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 1,049.85 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.54

การให้เงินกู้

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทให้เงินกู้ยืมระหว่างปีจำนวนเงิน 31,838.75 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 56,129.30 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวนเงิน 24,290.55 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 43.28 สัดส่วนเงินให้กู้มาจากเงินกู้แก่สมาชิกร้อยละ 1.92 ระยะยาวร้อยละ 9.21 และให้สหกรณ์อื่นๆ ร้อยละ 88.87 วันสิ้นปีมีเงินให้กู้ยืมคงเหลือจำนวนเงิน 41,456.38 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 41,752.60 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวนเงิน 296.22 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 0.71

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทจัดหาสินค้ามาจำหน่ายระหว่างปี จำนวนเงิน 3,600.17 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 2,994.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 605.97 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.24 จำแนกเป็นสินค้าเกษตรร้อยละ 33.98 สินค้าน้ำมันร้อยละ 6.35 สินค้าทั่วไปร้อยละ 36.25 และสินค้าผ่านบัญชีร้อยละ 23.42

การรวบรวมผลิตผล

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทรวบรวมผลิตผลต่างๆ เพื่อนำมาจำหน่ายระหว่างปี จำนวนเงิน 7,060.93 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 10,198.76 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวนเงิน 3,137.83 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 30.77 ผลิตผลที่รวบรวมได้ประกอบด้วย ข้าวเปลือก ข้าวโพด ยางพารา กาแฟ ปาล์ม สับปะรด และมังคุด

การแปรรูปผลิตผล

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทแปรรูปผลิตผลต่างๆ ออกจำหน่ายระหว่างปี จำนวนเงิน 2,982.65 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 3,109.61 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวนเงิน 126.96 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 4.08 ประกอบด้วยผลิตผลข้าวเปลือก และผลิตผลแปรรูปอื่นๆ

การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทให้บริการและส่งเสริมการเกษตรระหว่างปี จำนวนเงิน 45.11 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 46.03 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนจำนวนเงิน 0.92 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 2.00

3.2 ผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

ในรอบปี 2557 ชุมชุมสหกรณ์ทุกประเภท ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ มีรายได้รวมทั้งสิ้น 18,621.06 ล้านบาท มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 17,310.55 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 92.96 ของรายได้รวมทั้งสิ้น และมีผลกำไรสุทธิประจำปี 1,310.51 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.04 ของรายได้รวมทั้งสิ้น

หน่วย : ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน	ปี 2556	ปี 2557	เพิ่มขึ้น/ (ลดลง)	ร้อยละ
รายได้ทั้งสิ้น	20,285.52	18,621.06	(1,664.46)	(8.21)
ธุรกิจหลัก	18,537.14	16,629.35	(1,907.79)	(10.29)
รายได้เฉพาะธุรกิจ	48.49	59.65	11.16	23.02
รายได้อื่น	1,699.89	1,932.06	232.17	13.66
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	19,074.59	17,310.55	(1,764.04)	(9.25)
ต้นทุนธุรกิจหลัก	18,295.58	16,410.41	(1,885.17)	(10.30)
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	278.57	364.88	86.31	30.98
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	500.44	535.26	34.82	6.96
กำไรสุทธิประจำปี	1,210.93	1,310.51	99.58	8.22

ในรอบปี 2557 ชุมชุมสหกรณ์ทุกประเภท มีรายได้รวมทั้งสิ้น 18,621.06 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้ธุรกิจหลัก 16,629.35 ล้านบาท รายได้เฉพาะธุรกิจ 59.65 ล้านบาท และรายได้อื่น 1,932.06 ล้านบาท จำแนกรายได้ตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์ได้ดังนี้

3.2.1. จำแนกรายได้ตามประเภทชุมนุมสหกรณ์

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	ธุรกิจหลัก	รายได้เฉพาะธุรกิจ	รายได้อื่น	รวม
เกษตรระดับชาติ	2,495.41	1.69	62.11	2,559.22
ประมง	0.16	0.00	0.00	0.16
ร้านค้า	1.69	0.00	0.86	2.54
บริการ	1.08	0.00	0.02	1.10
ออมทรัพย์	1,920.47	0.00	1,588.48	3,508.96
เครดิตยูเนียน	214.95	0.00	136.82	351.77
เกษตรระดับจังหวัด	11,995.59	57.95	143.78	12,197.32
รวมทุกประเภท	16,629.35	59.65	1,932.06	18,621.06

ในรอบปี 2557 ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 17,310.55 ล้านบาท ประกอบด้วยต้นทุนธุรกิจหลัก 16,410.41 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ 364.88 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 535.26 ล้านบาท จำแนกค่าใช้จ่ายตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์ได้ดังนี้

3.2.2. จำแนกค่าใช้จ่ายตามประเภทชุมนุมสหกรณ์

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	ธุรกิจหลัก	ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	รวม
เกษตรระดับชาติ	2,394.42	39.46	35.81	2,469.69
ประมง	0.16	0.00	0.03	0.19
ร้านค้า	1.51	0.01	1.30	2.82
บริการ	0.45	0.03	0.61	1.09
ออมทรัพย์	2,236.51	0.00	154.70	2,391.21
เครดิตยูเนียน	168.04	5.86	142.00	315.90
เกษตรระดับจังหวัด	11,609.32	319.52	200.81	12,129.65
รวมทุกประเภท	16,410.41	364.88	535.26	17,310.55

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทที่ได้รับการสอบบัญชีประจำปีจำนวน 114 ชุมนุม มีผลกำไรสุทธิ 66 ชุมนุม จำนวนเงิน 1,431.94 ล้านบาท ขาดทุนสุทธิ 43 ชุมนุม จำนวนเงิน 121.43 ล้านบาท ไม่ดำเนินงาน 5 ชุมนุม จำแนกตามประเภทของชุมนุมสหกรณ์ได้ดังนี้

หน่วย : ชุมนุม

ประเภทชุมนุมสหกรณ์	กำไร/ (สหกรณ์)	กำไร/ (ล้านบาท)	ขาดทุน/ (สหกรณ์)	ขาดทุน/ (ล้านบาท)	ไม่ดำเนินงาน
เกษตรระดับชาติ	4	90.39	3	0.86	0
ประมง	0	0.00	1	0.02	0

ร้านค้า	0	0.00	2	0.27	0
บริการ	2	0.03	2	0.03	1
ออมทรัพย์	6	1,120.78	2	3.04	0
เครดิตยูเนียน	3	39.37	1	3.51	0
เกษตรระดับจังหวัด	51	181.38	32	113.70	4
รวมทุกประเภท	66	1,431.94	43	121.43	5

3.3 ฐานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

ชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทมีฐานะการเงิน ณ วันสิ้นปีบัญชี วันที่ 31 มีนาคม 2557 ดังนี้

ฐานะการเงิน	ปี 2556	ปี 2557	เพิ่มขึ้น/ (ลดลง)	ร้อยละ
รวมสินทรัพย์	77,597.16	80,955.57	3,358.41	4.33
สินทรัพย์หมุนเวียน	28,007.67	23,089.31	(4,918.36)	(17.56)
เงินลงทุนระยะยาว	22,552.47	21,958.67	(593.80)	(2.63)
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - สุทธิ	24,350.91	31,842.77	7,491.86	30.77
ลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ	28.50	71.13	42.63	1.50 เท่า
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	1,819.00	3,286.73	1,467.73	80.69
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	401.30	282.35	(118.95)	(29.64)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	437.31	424.61	(12.70)	(2.90)
รวมหนี้สินและทุนของชุมนุมสหกรณ์	77,597.16	80,955.57	3,358.41	4.33
รวมหนี้สิน	61,599.74	63,637.74	2,038.00	3.31
หนี้สินหมุนเวียน	59,870.72	61,926.35	2,055.63	3.43
หนี้สินไม่หมุนเวียน	1,729.02	1,711.39	(17.63)	(1.02)
รวมทุนของชุมนุมสหกรณ์	15,997.42	17,317.83	1,320.41	8.25

สินทรัพย์รวมของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทปี 2557 จำนวนเงิน 80,955.57 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 77,597.16 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 3,358.41 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33

หนี้สินรวมของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทปี 2557 จำนวนเงิน 63,637.74 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 61,599.74 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 2,038 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.31

ทุนของชุมชนสหกรณ์ทุกประเภทปี 2557 จำนวนเงิน 17,317.83 ล้านบาท ปีก่อนจำนวนเงิน 15,997.42 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวนเงิน 1,320.41 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.25

3.3.1. สินทรัพย์ของชุมชนสหกรณ์จำแนกตามประเภทย่อย

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทชุมชนสหกรณ์	สินทรัพย์หมุนเวียน	เงินลงทุนระยะยาว	เงินให้กู้ยืมและลูกหนี้ระยะยาว	ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและอื่นๆ	รวม
เกษตรระดับชาติ	1,118.41	31.75	0.00	300.16	10.62	1,460.94
ประมง	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05
ร้านค้า	2.03	0.20	0.00	5.36	0.16	7.75
บริการ	2.31	0.05	0.53	1.37	0.01	4.27
ออมทรัพย์	18,574.04	21,187.00	29,860.60	1,357.29	369.83	71,348.76
เครดิตยูเนียน	1,365.61	677.32	1,994.97	226.44	65.87	4,330.21
เกษตรระดับจังหวัด	2,026.86	62.35	57.80	1,396.11	260.47	3,803.59
รวมทุกประเภท	23,089.31	21,958.67	31,913.90	3,286.73	706.96	80,955.57
ร้อยละ	28.52	27.12	39.42	4.06	0.88	100

สินทรัพย์ของชุมชนสหกรณ์ทุกประเภท ณ วันสิ้นปีจำนวนเงิน 80,955.57 ล้านบาท ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนร้อยละ 28.52 เงินลงทุนระยะยาวร้อยละ 27.12 เงินให้กู้ยืมระยะยาวและลูกหนี้ระยะยาวร้อยละ 39.42 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ร้อยละ 4.06 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นร้อยละ 0.88

3.3.2. หนี้สินและส่วนของทุนของชุมชนสหกรณ์จำแนกตามประเภทย่อย

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทชุมชนสหกรณ์	หนี้สินหมุนเวียน	หนี้สินไม่หมุนเวียน	รวมหนี้สิน	ส่วนของทุน	รวม
เกษตรระดับชาติ	465.79	97.73	563.52	897.41	1,460.93
ประมง	0.01	0.00	0.01	0.04	0.05

ร้านค้า	1.05	0.42	1.47	6.29	7.76
บริการ	2.06	1.52	3.58	0.69	4.27
ออมทรัพย์	56,450.84	499.59	56,950.43	14,398.32	71,348.75
เครดิตยูเนียน	3,132.57	125.88	3,258.46	1,071.76	4,330.22
เกษตรระดับจังหวัด	1,874.03	986.24	2,860.27	943.32	3,803.59
รวมทุกประเภท	61,926.35	1,711.39	63,637.74	17,317.83	80,955.57
ร้อยละ	76.50	2.11	78.61	21.39	100

หนี้สินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ณ วันสิ้นปีจำนวนเงิน 63,637.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 78.61 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนร้อยละ 76.50 และหนี้สินไม่หมุนเวียนร้อยละ 2.11

ทุนของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ณ วันสิ้นปีจำนวนเงิน 17,317.83 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.39 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

3.4 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2553	2554	2555	2556	2557
แหล่งที่มา					
แหล่งเงินทุนภายใน	27,952.18	16,037.19	37,217.12	46,366.94	49,277.90
เงินฝากของสมาชิก	17,559.40	1,753.70	22,197.93	29,525.31	30,520.14
ทุนของสหกรณ์	9,705.21	13,527.18	14,208.68	15,997.42	17,317.83
อื่น ๆ	687.57	756.31	810.51	844.21	1,439.93
แหล่งเงินทุนภายนอก	20,994.50	45,997.15	27,558.97	31,230.22	31,677.67
เงินกู้ยืมและเครดิตการค้า	20,892.88	27,528.95	25,483.77	31,084.40	31,434.23
เงินรับฝากและหนี้สินอื่น	101.62	18,468.20	2,075.20	145.82	243.44
รวม	48,946.68	62,034.34	64,776.09	77,597.16	80,955.57
ทางใช้ไป					
เงินสด/เงินฝาก	2,457.06	2,813.18	2,814.03	5,170.40	6,690.99
ลูกหนี้	27,445.64	37,590.06	36,776.72	43,034.72	42,738.25
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(223.41)	(225.23)	(252.73)	(243.88)	(256.63)
หลักทรัพย์/ตราสาร	16,676.19	19,013.50	22,523.95	26,100.17	26,878.95
สินค้าคงเหลือ	520.80	437.61	455.52	649.05	642.36
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	1,447.25	1,472.32	1,278.03	1,819.00	3,286.73
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	19.22	229.78	568.33	401.30	282.35
อื่น ๆ	603.93	703.12	612.24	666.40	692.57

รวม	48,946.68	62,034.34	64,776.09	77,597.16	80,955.57
-----	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

แหล่งที่มาของทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทปี 2557 แบ่งเป็นแหล่งเงินทุนภายในจำนวนเงิน 49,277.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 60.87 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น และเป็นแหล่งเงินทุนภายนอกจำนวนเงิน 31,677.67 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.13 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

ทางใช้ไปของทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทปี 2557 ส่วนใหญ่มาจากลูกหนี้จำนวนเงิน 42,738.25 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 52.79 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น รองลงมาคือหลักทรัพย์/ตราสาร จำนวนเงิน 26,878.95 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.20 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

บทที่ 4

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมชนเกษตรกรรมทุกประเภท

4.1 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมชนเกษตรกรรมระดับชาติ

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมชนเกษตรกรรมระดับชาติ

ชุมชนเกษตรกรรมระดับชาติที่ได้รับการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินประจำปี 2557 แล้วจำนวน 7 ชุมชน มีภาพรวมสำหรับระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ “พิเศษ”

ผลการชี้วัดสถานการณ์ทางการเงินของชุมชนเกษตรกรรมระดับชาติ จำแนกเป็น 3 ระดับดังนี้

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง ปกติ	จำนวน 2 ชุมชน หรือร้อยละ 28.57
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง มากขึ้น	จำนวน 1 ชุมชน หรือร้อยละ 14.29
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง พิเศษ	จำนวน 4 ชุมชน หรือร้อยละ 57.14

ความลึกของการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของชุมชนเกษตรกรรมระดับชาติ จำแนกได้ดังนี้

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
คุณภาพของสินทรัพย์	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
ความสามารถในการทำกำไร	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
สภาพคล่องทางการเงิน	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป

ผลวิเคราะห์ที่ได้ ชุมชนเกษตรกรรมระดับชาติ ควรวิเคราะห์และติดตามภาวะเศรษฐกิจการเงินว่ายังดีทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่องหรือไม่

4.2 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมชนเกษตรกรรมระดับจังหวัด

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมชนเกษตรกรรมระดับจังหวัด

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัดที่ได้รับการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินประจำปี 2557 แล้วจำนวน 87 ชุมนุม มีภาพรวมสำหรับระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ “ มากขึ้น ” และ “ พิเศษ ”

ผลการชี้วัดสถานการณ์ทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด จำแนกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง ปกติ	จำนวน 9 ชุมนุม หรือร้อยละ 10.35
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง มากขึ้น	จำนวน 30 ชุมนุม หรือร้อยละ 34.48
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง พิเศษ	จำนวน 30 ชุมนุม หรือร้อยละ 34.48
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง พิเศษเร่งด่วน	จำนวน 14 ชุมนุม หรือร้อยละ 16.09
ไม่ดำเนินธุรกิจ	จำนวน 2 ชุมนุม หรือร้อยละ 2.30
ไม่มีข้อมูลผลการดำเนินงาน	จำนวน 2 ชุมนุม หรือร้อยละ 2.30

ความลึกของการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด จำแนกได้ดังนี้

ความเสี่ยงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	อยู่ในระดับ สีเหลือง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดมากขึ้น
คุณภาพของสินทรัพย์	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด
ความสามารถในการทำกำไร	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด
สภาพคล่องทางการเงิน	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด

ผลวิเคราะห์ที่ได้ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด ควรวิเคราะห์ขนาดความรุนแรงของค่าใช้จ่ายดำเนินงานและปัญหา อุปสรรคที่ไม่สามารถเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ ซึ่งอาจส่งผลต่อการทำกำไร คุณภาพสินทรัพย์และสภาพคล่อง รวมทั้งการดำรงทุนสำรองที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของเงินทุน

4.3 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ประมง

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมนุมสหกรณ์ประมง

ชุมนุมสหกรณ์ประมงที่ได้รับการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินประจำปี 2557 แล้วจำนวน 1 ชุมนุม มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ “ พิเศษ ”

ผลการชี้วัดสถานการณ์ทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ประมง จำนวน 1 ชุมนุม อยู่ในระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง **พิเศษ**

ความถี่ของการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของชุมนุมสหกรณ์ประมง จำแนกได้ดังนี้

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด
คุณภาพของสินทรัพย์	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
ความสามารถในการทำกำไร	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด
สภาพคล่องทางการเงิน	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป

ผลวิเคราะห์ที่ได้ ชุมชุมสหกรณ์ประมง ควรวิเคราะห์ขนาดความรุนแรงของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งส่งผลต่อการทำกำไร รวมทั้งขนาดความรุนแรงของการดำรงทุนสำรองซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของเงินทุน

4.4 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า

ชุมนุมสหกรณ์ร้านค้าที่ได้รับการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินประจำปี 2557 แล้วจำนวน 2 ชุมชุม มีภาพรวมสำหรับระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ “ **มากขึ้น** ” และ “ **พิเศษ** ”

ผลการชี้วัดสถานการณ์ทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า จำแนกเป็น 2 ระดับดังนี้

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง มากขึ้น	จำนวน 1 ชุมชุม หรือร้อยละ 50.00
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง พิเศษ	จำนวน 1 ชุมชุม หรือร้อยละ 50.00

ความถี่ของการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า จำแนกได้ดังนี้

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด
------------------------------------	---

คุณภาพของสินทรัพย์
ความสามารถในการทำกำไร

สภาพคล่องทางการเงิน

อยู่ในระดับ **สีเขียว** หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
อยู่ในระดับ **สีแดง** หรือต้องวิเคราะห์และติดตามใน
รายละเอียดให้มากที่สุด
อยู่ในระดับ **สีเขียว** หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป

ผลวิเคราะห์ที่ได้ ชุมชุมสหกรณ์ร้านค้า ควรวิเคราะห์ขนาดความรุนแรงของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน
ซึ่งส่งผลต่อการทำกำไร รวมทั้งขนาดความรุนแรงของการดำรงทุนสำรองซึ่งอาจส่งผลต่อความเสี่ยงของเงินทุน

4.5 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์บริการ

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมนุมสหกรณ์บริการ

ชุมนุมสหกรณ์บริการที่ได้รับการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินประจำปี 2557 แล้วจำนวน 5 ชุมชุม มีภาพรวมสำหรับระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ “ **พิเศษ** ”

ผลการชี้วัดสถานการณ์ทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์บริการ จำแนกเป็น 2 ระดับดังนี้

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง มากขึ้น	จำนวน 1 ชุมชุม หรือร้อยละ 20.00
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง พิเศษ	จำนวน 3 ชุมชุม หรือร้อยละ 60.00
ไม่มีข้อมูลผลการดำเนินงาน	จำนวน 1 ชุมชุม หรือร้อยละ 20.00

ความลึกของการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของชุมนุมสหกรณ์บริการ จำแนกได้ดังนี้

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามใน รายละเอียดให้มากที่สุด
คุณภาพของสินทรัพย์	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
ความสามารถในการทำกำไร	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามใน รายละเอียดให้มากที่สุด
สภาพคล่องทางการเงิน	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป

ผลวิเคราะห์ที่ได้ ชุมชนสหกรณ์บริการ ควรวิเคราะห์ขนาดความรุนแรงของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำกำไร รวมทั้งขนาดความรุนแรงของการดำรงทุนสำรองซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของเงินทุน

4.6 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์

ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ได้รับการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินประจำปี 2557 แล้วจำนวน 8 ชุมชน มีภาพรวมสำหรับระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ “ **มากขึ้น** ”

ผลการชี้วัดสถานการณ์ทางการเงินของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ จำแนกเป็น 3 ระดับดังนี้

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง มากขึ้น	จำนวน 5 ชุมชน หรือร้อยละ 62.50
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง พิเศษ	จำนวน 2 ชุมชน หรือร้อยละ 25.00
ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง พิเศษเร่งด่วน	จำนวน 1 ชุมชน หรือร้อยละ 12.50

ความลึกของการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ จำแนกได้ดังนี้

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	อยู่ในระดับ สีแดง หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด
คุณภาพของสินทรัพย์	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
ความสามารถในการทำกำไร	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป
สภาพคล่องทางการเงิน	อยู่ในระดับ สีเขียว หรือต้องวิเคราะห์และติดตามทั่วไป

ผลวิเคราะห์ที่ได้ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ ควรวิเคราะห์ขนาดความรุนแรงของการดำรงทุนสำรองที่ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของเงินทุน

4.7 ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ได้รับการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต้องบการเงินประจำปี 2557 แล้วจำนวน 4 ชุมชุม มีภาพรวมสำหรับระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ “พิเศษ”

ผลการชี้วัดสถานการณ์ทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง **พิเศษ** จำนวน 3 ชุมชุม หรือร้อยละ 75.00

ระดับวิเคราะห์และเฝ้าระวัง **พิเศษเร่งด่วน** จำนวน 1 ชุมชุม หรือร้อยละ 25.00

ความลึกของการวิเคราะห์ในแต่ละด้านของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำแนกได้ดังนี้

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง อยู่ในระดับ **สีแดง** หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด

คุณภาพของสินทรัพย์ อยู่ในระดับ **สีเหลือง** หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดมากขึ้น

ความสามารถในการทำกำไร อยู่ในระดับ **สีแดง** หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดให้มากที่สุด

สภาพคล่องทางการเงิน อยู่ในระดับ **สีเหลือง** หรือต้องวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดมากขึ้น

ผลวิเคราะห์ที่ได้ ชุมชุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน ควรวิเคราะห์ขนาดความรุนแรงของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งส่งผลต่อการทำกำไร รวมทั้งขนาดความรุนแรงของการดำรงทุนสำรอง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของเงินทุน และวิเคราะห์ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินทรัพย์ และสภาพคล่อง

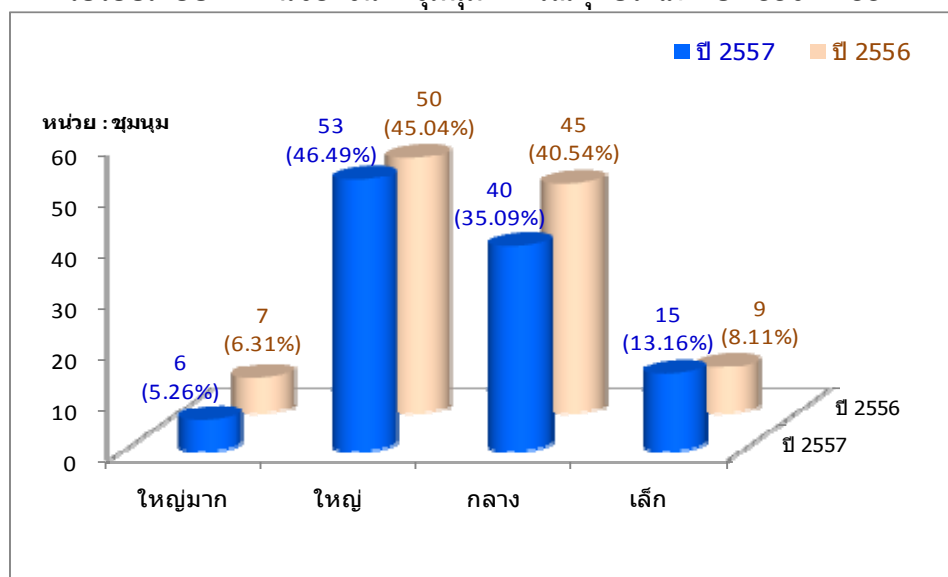
การจัดขนาดของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท

การจัดขนาดของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินแล้วจำนวน 114 ชุมนุม จำแนกได้ดังนี้

หน่วย : ชุมนุม

ประเภทย่อยของสหกรณ์บริการ	ใหญ่มาก	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับชาติ	1	2	3	1	7
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด	2	47	28	10	87
ชุมนุมสหกรณ์ประมง			1		1
ชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า		1	1		2
ชุมนุมสหกรณ์บริการ			2	3	5
ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์	2	1	4	1	8
ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน	1	2	1		4
รวม	6	53	40	15	114

เปรียบเทียบสัดส่วนของขนาดชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2556 - 2557

การจัดขนาดของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท ปี 2557 ส่วนมากเป็นขนาดใหญ่จำนวน 53 ชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 46.49 รองลงมาเป็นขนาดกลางจำนวน 40 ชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 35.09 ต่อมาเป็นขนาดเล็กจำนวน 15 ชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 13.16 และเป็นขนาดใหญ่มากจำนวน 6 ชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 5.26 ตามลำดับ

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

สรุปผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทในรอบปี 2557 ได้ดังนี้

ณ วันสิ้นปีบัญชี วันที่ 31 มีนาคม 2557 ชุมชุมสหกรณ์ทุกประเภทมีจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น 136 ชุมชุม รวบรวมได้ 114 ชุมชุม รวบรวมไม่ได้ 9 ชุมชุม และไม่ต้องตรวจสอบ 13 ชุมชุม มีจำนวนสมาชิกคงเหลือ 7,223 ชุมชุม มีทุนเรือนหุ้นคงเหลือจำนวนเงิน 12,298.53 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2557 ชุมชุมสหกรณ์ทุกประเภทมีปริมาณธุรกิจมูลค่ารวมทั้งสิ้นจำนวนเงิน 90,716.81 ล้านบาท ประกอบด้วย 1) ธุรกิจการรับฝากเงินจำนวนเงิน 45,189.20 ล้านบาท 2) ธุรกิจให้เงินกู้ยืมจำนวนเงิน 31,838.75 ล้านบาท 3) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายจำนวนเงิน 3,600.17 ล้านบาท 4) ธุรกิจรวบรวมผลผลิตเพื่อนำมาจำหน่ายจำนวนเงิน 7,060.93 ล้านบาท 5) ธุรกิจแปรรูปผลผลิตออกจำหน่ายจำนวนเงิน 2,982.65 ล้านบาท และ 6) ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตรจำนวนเงิน 45.11 ล้านบาท

ในรอบปี 2557 ชุมชุมสหกรณ์ทุกประเภทมีรายได้รวมทั้งสิ้น 18,621.06 ล้านบาท มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 17,310.55 ล้านบาท และมีผลกำไรสุทธิประจำปี 1,310.51 ล้านบาท แบ่งเป็นมีผลกำไรสุทธิ 66 ชุมชุม จำนวนเงิน 1,431.94 ล้านบาท ขาดทุนสุทธิ 43 ชุมชุม จำนวนเงิน 121.43 ล้านบาท

ณ วันสิ้นปีบัญชี วันที่ 31 มีนาคม 2557 ชุมชุมสหกรณ์ทุกประเภทมีฐานะการเงิน ดังนี้ สินทรัพย์รวมจำนวนเงิน 80,955.57 ล้านบาท หนี้สินรวมจำนวนเงิน 63,637.74 ล้านบาท ส่วนของทุนจำนวนเงิน 17,317.83 ล้านบาท

ในรอบปี 2557 ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท สรุปได้ดังนี้

- ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรระดับชาติ มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ พิเศษ
- ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ มากขึ้น และ พิเศษ
- ชุมชุมสหกรณ์ประมง มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ พิเศษ
- ชุมชุมสหกรณ์ร้านค้า มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ มากขึ้น และ พิเศษ
- ชุมชุมสหกรณ์บริการ มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ พิเศษ
- ชุมชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ มากขึ้น
- ชุมชุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน มีระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังอยู่ที่ระดับ พิเศษ

ข้อเสนอแนะ

1) จำนวนชุมนุมสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลไม่ได้ 9 ชุมชุม ดังนั้น ผู้บริหารชุมนุมสหกรณ์ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อความพร้อมในข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ครบถ้วนถูกต้อง รวดเร็ว อันจะเป็นประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากผลการ

ดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ในแต่ละรอบปี และนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือต่อระบบชุมนุมสหกรณ์ที่สมาชิกและเจ้าหน้าที่จะทำการกิจกรรมร่วมกันต่อไป

2) ผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทที่รวบรวมได้ จำนวน 114 ชุมชน มีอยู่จำนวน 43 ชุมชน หรือร้อยละ 37.72 ของจำนวนชุมนุมสหกรณ์ที่รวบรวมได้ต้องประสบกับผลขาดทุนอันเนื่องมาจากการดำเนินงานที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ ดังนั้น ผู้บริหารชุมนุมสหกรณ์ควรกำหนดกลยุทธ์ในการควบคุมค่าใช้จ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เพื่อรักษาสถานภาพของชุมนุมสหกรณ์ไม่ให้เป็นผลขาดทุนต่อไป หากมีผลขาดทุนติดต่อกันหลายปี ชุมชนสหกรณ์อาจต้องประสบปัญหาไม่อาจดำเนินงานต่อเนื่องได้ อาจต้องล้มละลายจนต้องเลิกชุมนุมสหกรณ์ไป

3) ทุนดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืมระยะยาวที่มีกำหนดชำระคืนเกินกว่า 1 ปี ดังนั้น สภาพคล่องทางการเงินจึงขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ ในการบริหารลูกหนี้ ความเอาใจใส่ในการติดตามทวงถาม การบริหารสินเชื่อ ในกรณีที่ผู้กู้ใจไม่ชำระหนี้ ทั้งที่มีความสามารถจะชำระได้ หากชุมนุมสหกรณ์ได้ติดตามทวงถามแล้วแต่ไม่เป็นผล ชุมชนสหกรณ์ควรดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อบังคับให้ชำระหนี้ เพื่อมิให้ผู้กู้รายอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

4) ระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภทส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ “ พิเศษ ” ดังนั้น ผู้บริหารชุมนุมสหกรณ์ควรวิเคราะห์หาสาเหตุให้ชัดเจนว่าชุมนุมสหกรณ์มีปัญหาด้านใด อาทิเช่น ขนาดความรุนแรงของค่าใช้จ่ายดำเนินงานซึ่งส่งผลต่อการทำกำไร, อุปสรรคที่ไม่สามารถเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ได้ตามกำหนดชำระ รวมทั้งการดำรงทุนสำรองที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของเงินทุน เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้ตรงประเด็น

6) ชุมชนสหกรณ์ควรนำผลการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นข้อมูลที่จะช่วยชี้การเปลี่ยนแปลง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จสามารถดำรงอยู่ในโลกธุรกิจแห่งการแข่งขันได้

ภาคผนวก

ตารางแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน
ของชุมนุมสหกรณ์ทุกประเภท
ในรอบระยะเวลา 5 ปี
(2553 – 2557)